7/12267

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
495

18/04/2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 01/03/2006 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-7/12267-18552/47481 sayılı yazınız,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 07/03/2006 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-503-13/1069 sayılı yazı,
c) 15/03/2006 tarihli ve 320 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, İstanbul Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/12267 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/12267

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2006

Kemal KILIÇDAROĞLU
İstanbul Milletvekili
T.B.M.M.

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/12267 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Anayasanın "Hak arama hürriyeti" kenar başlıklı 36. maddesinde, herkesin, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu; 141. maddesinin dördüncü fıkrasında, davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılmasının, yargının görevi olduğu; 142. maddesinde, mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usullerinin kanunla düzenleneceği;

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda, ceza muhakemesinin nasıl yapılacağı hususundaki kurallar ile bu sürece katılan kişilerin hak, yetki ve yükümlülüklerinin ayrıntılarıyla düzenlendiği; Kanunun 160. maddesinde, Cumhuriyet savcısının, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davası açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere işin gerçeğini araştırmaya başlamasının bir görev olarak düzenlendiği; 190. maddesinin birinci fıkrasında, duruşmaya, ara verilmeksizin devam edilerek hüküm verileceği; ancak, zorunlu hâllerde davanın makul sürede sonuçlandırılmasını olanaklı kılacak surette duruşmaya ara verilebileceği; 332. maddesinin birinci fıkrasında, suçların soruşturma ve kovuşturması sırasında Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından yazılı olarak istenilen bilgilere on gün içinde cevap verilmesinin zorunlu olduğu; eğer bu süre içinde istenen bilgilerin verilmesi imkânsız ise, sebebi ve en geç hangi tarihte cevap verilebileceğinin aynı süre içinde bildirilmesi gerektiği; ikinci fıkrasında, bilgi istenen yazıda birinci fıkra hükmü ile buna aykırı hareket etmenin Türk Ceza Kanununun 257. maddesine aykırılık oluşturabileceğinin yazılacağı; bu durumda haklarında kamu davasının açılması, izin veya karar alınmasına bağlı bulunan kişiler hakkında, yasama dokunulmazlığı saklı kalmak üzere, doğrudan soruşturma yapılacağına ilişkin hükümlerin yer aldığı;

Ayrıca; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin "Adil yargılanma hakkı" kenar başlıklı 6. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin, gerek medenî hak ve yükümlülükleriyle ilgili nizalar, gerek cezaî alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, yasayla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, hakkaniyete uygun ve açık olarak görülmesini istemek hakkına sahip olduğu düzenlemesine yer verildiği,

Öte yandan, Anayasanın 138. maddesinde, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları ve Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri; hiçbir organ, makam, merci veya kişinin yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; 140. maddesinde, hâkimlerin, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre görev ifa ettikleri; hâkim ve savcıların nitelikleri,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2006

atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlarından dolayı soruşturma yapılması ve yargılanmalarına karar verilmesi, meslekten çıkarmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik halleri ve meslek içi eğitimleri ile diğer özlük işlerinin mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenleneceği; 144. maddesinde, hâkim ve savcıların görevlerini, kanun, tüzük, yönetmeliklere ve genelgelere (hâkimler için idarî nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarının denetlenmesi; görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerinin, hal ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığının araştırılması ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturmanın, Adalet Bakanlığının izni ile adalet müfettişleri ya da hakkında soruşturma ve inceleme yapılacak olandan daha kıdemli hâkim veya savcı eliyle de yaptırabileceği; 159. maddesinde, adlî ve idarî yargı hâkim ve savcılarının mesleğe kabul, atama, nakil, disiplin, görevden uzaklaştırma işlemlerini yapmak üzere, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulan Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun çalışma usul ve esaslarının kanunla düzenleneceğinin hükme bağlandığı;

2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 10. maddesinin son fıkrasında "Kurul Adalet Bakanlığında toplanır. Kurulun işleri Adalet Bakanlığınca yürütülür." hükmünün yer aldığı;

2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 82. maddesinde, hâkim ve savcıların görevden doğan veya görev sırasında işlenen suçları, sıfat ve görevleri gereğine uymayan tutum ve davranışları nedeniyle haklarında inceleme ve soruşturma yapılmasının Adalet Bakanlığının iznine bağlı olduğu; Adalet Bakanının inceleme ve soruşturmayı, adalet müfettişleri veya hakkında soruşturma yapılacak olandan daha kıdemli hâkim veya savcı eliyle yaptırılabileceği; soruşturma ile görevlendirilen hâkim ve savcıların, adalet müfettişlerinin yetkilerini haiz oldukları; 87. maddesinde hâkim ve savcılar hakkında tamamlanan soruşturma evrakının Bakanlık Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderileceği; bu Genel Müdürlük tarafından yapılacak inceleme sonunda düzenlenecek düşünce yazısı üzerine kovuşturma yapılmasına veya disiplin cezası uygulanmasına gerek olup olmadığının Bakanlıkça takdir edilerek, evrakın ilgili mercilere tevdi olunacağı veya işlemden kaldırılacağının hükme bağlandığı;

2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 9. maddesinde, kanunlarla Adalet Bakanlığının uhdesine verilen soruşturma, kovuşturma ve disiplin işlemlerinin Ceza İşleri Genel Müdürlüğünce yürütüleceğinin öngörüldüğü;

Malûmlarıdır.

Bu çerçevede, soru önergesinde adı geçen davanın, hâkimin reddi, hâkimin davadan çekinmesi, yetki uyuşmazlığı ve görev uyuşmazlığı nedenleriyle çeşitli mahkemelerde yargılamasının yapıldığı; bir kısım sanıkların eylemleriyle ilgili olarak zamanaşımı nedeniyle ortadan kaldırma kararı verildiği, bir kısım sanıkların eylemleriyle ilgili olarak ise dosya tefrik edilerek hâlen yargılamanın devam ettiği;

7/12267

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2006

Zamanaşamıyla ilgili olarak bu davada görev yapan hâkimler hakkında 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa göre iki ayrı incelemenin bulunduğu;

Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden anlaşılmıştır.

Ayrıca, Bilim Araştırma Vakfı kurucularının, Adnan Tınarlıoğlu, Bülent Tatlıcan ve Tayyar Silsüpür; Millî Değerleri Koruma Vakfı kurucularının, Hüseyin Alpar Sayın, Bekir Murat Sarıaslan ve Erkan Seyhan olduğu;

Bilim Araştırma Vakfının 1990-1997 yılları, 1998 yılı, 1999-2000 yılları ve 2001-2003 yıllarına ait denetiminin yapıldığı, ayrıca adı geçen Vakıf hakkında Vakıflar Genel Müdürlüğünce 01/04/2004 tarihli inceleme raporu ve İçişleri Bakanlığı Mülkiye Başmüfettişliğinin başkanlığında, Vakıflar Genel Müdürlüğü müfettişi ve vergi denetmenlerince 08/03/2000 tarihli inceleme ve soruşturma raporu düzenlendiği;

14/02/1994 tarihli inceleme raporunda; vakıf yöneticilerinin görevden alınması ve gayesini gerçekleştirme imkanı kalmayan vakfın dağılması gerektiği sonuç ve kanaatine varıldığı, açılan dağılma ve görevden alma davalarının Kartal 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 22/12/1995 tarihli K:1995/728, K:1995/729 sayılı kararlarıyla reddine karar verildiği, Yargıtayca bu kararların onandığı;

İçişleri Bakanlığı Mülkiye Başmüfettişliğinin başkanlığında, Vakıflar Genel Müdürlüğü müfettişi ve vergi denetmenlerince 08/03/2000 tarihli inceleme ve soruşturma raporunda; vakıf yöneticileri hakkında Türk Medenî Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkında Tüzüğün 23/2. maddesi gereğince görevden alma davasının, 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin 81/A ve söz konusu Tüzüğün 30. maddesi gereğince Vakfın dağılması davasının açılması gerektiği;

01/04/2000 tarihli inceleme raporunda; vakfın 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin 74/2, 78 ve 81/A maddeleri gereğince dağılması gerektiği;

Sonuç ve kanaatine varıldığı;

Fatih 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 11/04/2002 tarihli E:2002/498, K:2002/407 sayılı kararıyla, davanın reddine karar verildiği, kararın Yargıtayca onandığı; Vakıflar Genel Müdürlüğünün düzeltme istemi sonucunda Yargıtayca daha önceki onama kararının kaldırılmasına, yerel mahkeme hükmünün bozulmasına karar verildiği, Fatih 2. Asliye Hukuk Mahkemesinde E:2005/221 sayılı vakfın dağılması için açılan davada, aynı mahkemenin 23/12/2005 tarihli kararıyla davanın reddine karar verildiği, Vakıflar Genel Müdürlüğünce 22/03/2006 tarihinde karar temyiz edildiği ve davanın derdest olduğu;

Millî Değerleri Koruma Vakfının 1997-2003 yılları denetiminin yapıldığı, vakfın gayeye yönelik faaliyetleri yetersiz olduğundan, faaliyetlerin artırılması yönünde yönetim kurulunun uyarılması sonuç ve kanaatine varıldığı;

Vakıflar Genel Müdürlüğünce Türk Medenî Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkında Tüzüğün 20. maddesi hükmü kapsamında denetim yapıldığı;

Bilim Araştırma Vakfının faaliyet ve işlemleri, Malî Suçları Araştırma Kurulu tarafından incelendiği, düzenlen 16/07/2001 tarihli inceleme ve araştırma raporunda; vakıf senedinde amaç ve öngörülen faaliyetleri ile inceleme ve araştırmada tespit edilen

7/12267

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2006

faaliyetlerin, karaparanın edinilmesi ve de aklanmasına uygun zemin yaratabilecek mahiyette bulunduğuna ilişkin, kanıtlayıcı bir bulguya rastlanılmadığının belirtildiği;

Vakıflar Genel Müdürlüğünün 28/03/2006 tarihli ve B.02.1.VGM-0-12-00-319-06-2772/4899 sayılı yazılarının incelenmesinden anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan